

Comunicat de presă

ZIUA MONDIALĂ FARĂ TUTUN, 31 mai 2019

“Renunță la fumat ACUM pentru a te bucura de plămâni sănătoși!”

În fiecare an, în data de 31 mai, Organizația Mondială a Sănătății împreună cu partenerii de pe glob celebrează **Ziua Mondială fără Tutun**, o ocazie de a reaminti tuturor cetățenilor efectele nocive ale consumului de tutun și ale fumatului pasiv, pentru a descuraja utilizarea tutunului sub orice formă.

În 2019, campania se îndreaptă către riscurile apariției și agravării bolilor pulmonare atât la adult cât și la copii, cauzate de consumul de tutun și de expunerea pasivă la fumul de tutun. Astfel, tema aleasă pentru acest an, **Tutunul și bolile pulmonare**, focalizează atenția pe impactul negativ pe care îl are fumatul asupra sănătății plămânilor.

Ministerul Sănătății, prin Subprogramul de Prevenire și Combatere a Consumului de tutun, are obiectiv general scăderea consumului de tutun prin descurajarea debutului fumatului și încurajarea renunțării la fumat. În acest sens, Ministerul Sănătății asigură servicii necesare terapiei de susținere a renunțării la fumat (consiliere, tratament medicamentos, terapie comportamentală) oferite de către medici și psihologi cu pregătire profesională specifică.

“România prin politicile de sănătate implementate se aliniază la Directiva Europeană 2014/40/UE, privind comercializarea tutunului și produselor din tutun. Consumul de tutun creează efecte importante asupra sănătății populației, de aceea Ministerul Sănătății susține toate activitățile care pot să ofere populației informații și soluții pentru a lua cea mai bună decizie în privința sănătății lor. O reală problemă o constituie fumatul în rândul adolescenților pentru care ne propunem măsuri suplimentare de suport.” a declarat Sorina Pinte, Ministrul Sănătății.

Totodată, prin Programul național de educație pentru sănătate coordonat de Institutul Național de Sănătate Publică și implementat de direcțiile județene de sănătate publică, Ministerul Sănătății susține activitățile de informare referitoare la efectele consumului de tutun asupra copiilor și adulților.

Monitorizarea consumului de tutun în rândul copiilor, adolescenților și adulților este de asemenea încurajată și sprijinită de minister, Institutul Național de Sănătate Publică fiind responsabil de coordonarea studiilor de evaluare bazate pe metodologiile recomandate de OMS.

Institutul de Pneumoftiziologie “Marius Nasta” prin Centrul de consiliere pentru renunțarea la fumat asigură servicii de consiliere privind renunțarea la fumat, în cadrul Subprogramului de Prevenire și Combatere a Consumului de Tutun. Numărul persoanelor

care s-au adresat Institutului Marius Nasta pentru a primi ajutor în vederea renunțării la fumat, a crescut constant în ultimii 4 ani, de la **482** persoane în **2015**, la **814** persoane în **2018**. Numărul celor care au primit tratament medicamentos pentru dependența nicotinică a crescut, de la **365** în **2015**, la **581** în **2018**.

Tot în cadrul subprogramului național sunt asigurate și serviciile Tel-Verde STOP FUMAT. Din păcate, acestea au înregistrat o scădere a adresabilității, de la 13977 apeluri în 2017 la 10638 apeluri în 2018. Creșterea adresabilității în anul 2017, este probabil explicată prin incipiența **numărul Tel Verde** pe toate pachetele de tutun, suscitând curiozitatea multor fumători.

„Problematica tutunului este una extrem de importantă, tratată cu maximă responsabilitate de medicii pneumologi din Institutul Marius Nasta și în mod particular de Centrul de Consiliere pentru Renunțare la Fumat, unde în anul 2018 au beneficiat de consiliere 10638 de persoane, iar 814 au urmat tratament specific pentru renunțarea la fumat. Consultul tabacologic de care beneficiază pacienții internați în Marius Nasta oferă algoritmul complet necesar unei evaluări pneumologice corecte. Renunțarea completă la fumat este singura soluție care aduce beneficii reale tuturor, fumători activi sau pasivi de tutun sau utilizatori ai produselor din tutun încălzit.” a declarat Asist. Univ. Dr., Beatrice Mahler-Boca, Managerul Institutului de Pneumoftiziologie Marius Nasta.

Pentru a crește adresabilitatea, **Institutul Marius Nasta va demara, cu ocazia zilei de 31 mai, un proiect educațional** cu privire la efectele fumatului asupra plămânilor, adresat elevilor, și care constă în organizarea unor **ateliere de informare** în care sunt prezentate rezultate concrete ale inhalării fumului de tutun.

„În cadrul atelierelor de informare copiii pot vedea și, mai ales, mirosi gudronul care este inhalat, dar și depunerea acestuia în plămâni. Astfel, chiar dacă efectele nu „se văd” imediat, ele se pot simți. În acest mod sperăm că mai mulți părinți vor fi încurajați de copii să se adreseze programului prin intermediul Tel Verde.” a declarat dna dr Magdalena Ciobanu, medic pneumolog Centrul de Consiliere pentru Renunțare la Fumat, Institutul De Pneumoftiziologie Marius Nasta

Activitatea Centrului Antifumat din Institutului Marius Nasta realizează aproximativ 70 % din activitatea desfășurată la nivel național, numărul persoanelor care au beneficiat de tratament în vederea renunțării la fumat, în România în anul 2018 a fost de 1133 pacienți.

Singura măsură care poate, cu adevărat, să îmbunătățească starea de sănătate a plămânilor persoanelor care consumă tutun este renunțarea totală la orice formă de consum al tutunului.

Copiii reprezintă segmentul de populație cel mai vulnerabil la expunerea la fumul de tutun, în special în primii ani de viață, prezentând riscuri crescute pentru boli ale tractului respirator superior și inferior. Cei care ajung la maturitate suportă consecințele expunerii, deoarece infecțiile căilor respiratorii inferioare frecvente din frageda copilărie cresc semnificativ riscul de a dezvolta BPOC la vârsta adultă.

„Medicii pneumologi insistă asupra nevoii de prevenire a debutului consumului de tutun Substituția țigărilor din tutun cu alte produse care întrețin atât adicția nicotinică cât și comportamentul de fumător, de tipul țigării electronice, ori produse cu tutun încălzit, NU este o modalitate de a renunța la fumat. OMS și societățile medicale profesionale nu susțin

substituția țigărilor cu alte produse care presupun inhalarea de tutun, ori nicotină.” a declarat Prof. Univ. Dr. Mihalțan Florin, șeful disciplinei pneumoftiziologie II, UMF Carol Davila.

Este imperios necesară **adoptarea de urgență a unor măsuri care să accelereze scăderea numărului de tineri care sunt expuși, care încearcă și ulterior continuă să consume produse din tutun.**

Invităm mass media să ni se asocieze într-un efort comun de informare corectă, nedistorsionată, a populației cu privire la efectele consumului de tutun, indiferent de forma sa de prezentare, pentru a contribui la reducerea poverii de dizabilitate și moarte prematură în urma bolilor pulmonare legate în măsură semnificativă de fumat.

Date epidemiologice

- Numărul total de decese cauzate de bolile aparatului respirator a crescut în România cu 961 cazuri în 2017 față de 2016, iar mortalitatea specifică prin boli respiratorii a crescut de la 65,5/100 000 locuitori la 69,9/100 000 locuitori.

Fumatul reprezintă principala cauză a cancerului pulmonar și este responsabil pentru mai mult de 2/3 din decesele prin acest tip de cancer, la nivel global.

- **Probabilitatea de apariție a CANCERULUI PULMONAR este de 11 ori mai mare la fumători și de 1,41 ori mai mare la nefumătorii expuși fumatului pasiv;**

Exacerbările astmului, responsabile de limitarea activității fizice și scăderea calității vieții, sunt favorizate de fumat.

- **Riscul de a dezvolta ASTM este de 1,61 ori mai mare la fumători;**
- **Exacerbarea ASTMULUI preexistent este de 1,71 ori mai mare la fumători;**

Tuberculoza este agravată de consumul de tutun, acesta putând compromite eficacitatea medicației specifice.

- **Probabilitatea de apariție a TUBERCULOZEI este de 1,57 ori mai mare la fumători și de 1,44 ori mai mare la nefumătorii expuși fumatului pasiv.**

Probabilitatea de apariție pentru APNEEA ÎN SOMN este de 2 ori mai mare la fumători.

Fumatul activ sau pasiv și particulele inhalabile din ambientul căminului sunt principalii factori de risc pentru bronhopneumopatia obstructivă cronică (BPOC).

- **Probabilitatea de apariție a Bronhopneumopatiei obstructive cronice (BPOC) este de 4 ori mai mare la fumători și mai frecventă la nefumătorii expuși fumatului pasiv;**
- Pe glob, în 2015, aproximativ 3,2 milioane persoane au decedat din cauza BPOC, o creștere de 11,6% față de 1990.
- În România, în 2017, numărul deceselor prin BPOC se ridică la 6 231 (28,1 decese/100 000 locuitori), mai mare decât în 2016, când au fost înregistrate 5 916 decese (26,6 decese/100 000 locuitori).

Circa 700 milioane de copii, adică jumătate din populația globală a acestei categorii de vârstă, este expusă fumului de tutun din mediul înconjurător. La nivel global, aproximativ 165 000 de copii mor înaintea vârstei de 5 ani din cauza infecțiilor respiratorii cauzate de fumatul pasiv.

Studiul Global Youth Tobacco Survey, realizat în 2017, arată că, după 10 ani de scădere semnificativă și constantă a procentului copiilor cu vârsta de 13-15 ani care fumează, observăm o încetinire a ritmului de scădere atât a tentativelor de a încerca țigara cât și a fumatului curent. Dacă în 2014 erau cu 30,3% mai puțini adolescenți care fumau curent, cel puțin o dată în ultima lună, față de anul 2009, în 2017 s-a înregistrat o scădere de doar 8,5%. Îngrijorător este și că un procent mai mare de adolescente afirmă că au fumat cel puțin o dată în viață (27,4% în 2017 comparativ cu 26,9% în 2013).

Creșterea interesului copiilor pentru fumat poate fi determinată și de apariția unei noi categorii de consumatori de tutun, cei care fumează produse din tutun încălzit. Astfel, după doar 1 an de la introducerea pe piață, în 2017, produsele din tutun încălzit erau cunoscute de 20,6 % din elevii de 13-15 ani, iar 15% dintre cei care afirmau că au cunoștință de ele, deveniseră deja consumatori curenți. Astfel, din totalul elevilor cu vârsta între **13 și 15 ani, 3,1%** afirmau în **2017** că au consumat produse din **tutun încălzit** în ultima lună, fiind deja consumatori curenți.

Deși procentul **adolescenților care fumează** curent țigări este în scădere, acest beneficiu este contracarat de faptul că mai mulți fumează curent produse din tutun încălzit. În total, procentul elevilor de 13-15 ani care au consumat vreodată măcar un produs din tutun, inclusiv produsele din tutun încălzit, a **creșcut în 2017** față de 2013 cu **7,5%**, de la 35,9% la 38,6%. În rândul fetelor, această creștere este și mai îngrijorătoare, **cu 17,4%**, de la 31% la 36,4%.

Această evoluție negativă este accentuată de creșterea, în 2017 comparativ cu 2014, a procentului elevilor care **fumează curent țigări electronice**. Astfel, în 2017, procentul total al elevilor care fumau curent țigări electronice era aproape egal cu cel al celor care fumau țigări obișnuite, 8,2% respectiv 8,6%, dar și mai grav, mai mulți băieți afirmau că fumează curent țigări electronice decât țigări obișnuite (10,1% versus 9,8%).

România 2017: consumul curent de tutun la elevii 13 - 15 ani cf. GYTS*

Studiul GYTS s-a efectuat pe un eșantion reprezentativ de 4395 elevi, clasele 6-8, în octombrie – noiembrie 2017, folosind metodologia OMS.

Consumul curent de tutun (elevii care afirmă că au fumat în ultima lună):

- 14,6% dintre elevi (16,4% dintre băieți și 12,5% dintre fete) consumau produse din tutun;
- 8,6% dintre elevi (**9,8% dintre băieți** și 7,3% dintre fete) fumau țigarete;
- **3,1% dintre elevi (3,8% dintre băieți și 2,3% dintre fete) utilizau produse din tutun încălzite (IQOS);**
- 28,0% dintre elevii fumători au încercat o primă țigaretă înaintea vârstei de 10 ani.

Țigaretile electronice

- 8,2% dintre elevi (**10,1% dintre băieți** și 5,9% dintre fete) utilizau curent țigaretă electronice.

Renunțarea la fumat

- Circa 7 din 10 (67,2%) fumători curenți au încercat să renunțe la fumat în ultimele 12 luni.
- Circa 6 din 10 (57,2%) fumători curenți doreau să renunțe la fumat în 2017.

*Global Youth Tobacco Survey

Sursa: GYTS | Global Youth Tobacco Survey. Fact Sheet Romania 2017:
<http://stopfumat.eu/wp-content/uploads/2018/11/Romania-GYTS-2017.pdf>

#farafumuri

#respiramimpreuna